

4 februarie 2014

Stimată doamnă președinte Cristinela Odeta Nestor,

Organizațiile semnatare vă atrag atenția asupra încălcării drepturilor omului prin cenzurarea accesului la Internet de către furnizorii de servicii de acces la Internet (ISP).

Subliniem că **orice măsuri de blocare a unor site-uri web** prin intermediul furnizorului de servicii Internet, în afara unui act de justiție, **constituie o măsură de cenzură a conținutului media online**, măsură ce ridică probleme serioase în ceea ce privește respectarea drepturilor omului și în special a dreptului la liberă exprimare.

Vă aducem la cunoștință că au existat și există numeroase discuții atât în România, cât și la nivelul UE, în ceea ce privește blocarea site-urilor web prin ISP pentru diverse tipuri de conținut ilegal (ex. pornografie infantilă, distribuire produse etno-botanice) sau dăunător (ex. pornografie adultă, încălcarea drepturilor de autor – tratatul ACTA), iar organizațiile semnatare au explicat în nenumărate rânduri¹ nu doar ilegalitatea unui astfel de act, ci și inutilitatea din punct de vedere tehnic.

Avem în vedere în special articolul 7 litera c) din Hotărârea nr. 298 din 29 mai 2013 privind organizarea și funcționarea Oficiului Național pentru Jocuri de Noroc ce prevede monitorizarea și supravegherea jocurilor de noroc cu ajutorul furnizorilor de internet și articolul 26 ce introduce articolul 73³ din Hotărârea nr. 823 din 10 august 2011 privind modificarea și completarea Hotărârii Guvernului nr. 870/2009 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 77/2009 privind organizarea și exploatarea jocurilor de noroc, dar și o nouă Ordonanța de care dumneavoastră ați vorbit în mass-media.

Astfel de măsuri de blocare prin ISP reprezintă în fapt măsuri de cenzură a accesului la un site web, care este unanim recunoscut ca un mijloc de comunicare în masă, ceea ce ar contraveni Constituției României *Art.30 alin (2) Cenzura de orice fel este interzisă și alin (4) Nici o publicație nu poate fi suprimată.*

Considerăm că astfel de măsuri de blocare afectează negativ sectorul serviciilor de comunicații electronice (Internet) și pot duce pe scară largă la foarte multe probleme tehnice, inclusiv la încetinirea întregii rețele și funcționarea greșită sau cu un randament foarte redus. Sunt deja documentate cazuri la nivel mondial în care, în funcție de metoda tehnică folosită, blocarea a dus la imposibilitatea accesului la site-uri 100% legale, dar găzduite pe același IP sau la blocarea unui site întreg (de ex. Wikipedia sau Instagram) pentru un singur conținut discutabil.

Aceste aspecte sunt cu atât mai importante cu cât se dorește nu numai crearea unei liste negre cu societăți neautorizate care va fi transmisă furnizorilor de Internet, dar și identificarea website-urilor care în cadrul unor activități de marketing, reclamă, publicitate sau alte activități cu caracter promoțional, oferă legături către jocurile de noroc. Atenționăm asupra arbitrarului acestei prevederi și semnalăm faptul că ridică numeroase probleme de interpretare.² Observăm în același timp că nu se menționează dacă aceste companii se adresează consumatorilor români sau străini, aspect ce pune anumite probleme legate de jurisdicția aplicabilă site-urilor blocate. Nu există nicio procedură de rezolvare a erorilor legate de un site sau altul.

În același timp reamintim obligația statelor membre ale Uniunii Europene în ceea ce privește faptul că accesul la Internet nu poate fi blocat sau limitat în mod abuziv, prevedere susținută în pachetul de directive în

1 Vezi de exemplu Comunicat de Presa 21 Iulie 2011 - Comunicat de presă: Blocarea unui site de Internet prin ISP este o măsură de cenzură - <http://apti.ro/Blocarea-unui-site-de-Internet-prin-ISP-este-o-masura-de-cenzura>

2 O pagină de Facebook este o pagina web? Un videoclip pe Youtube.com este promovare? Dar pe Trilulilu.ro? Dacă Google.ro arata rezultate care promovează site-uri de pariuri neautorizate va fi blocat? Dar Google.com? Dar Okidoki.ro? Un link către un torrent poate blocat? etc.

domeniul comunicațiilor electronice³.

În același timp, **măsura de blocare a unor site-uri este total ineficientă** deoarece există o multitudine de modalități prin care utilizatorul sau deținătorul unui site poate evita cenzura prin ISP. De exemplu: utilizarea adresei IP în loc de domeniu, schimbarea manuală a DNS-urilor, utilizarea de servicii de tip proxy sau VPN, utilizarea de software specializate de anonimizare - gen Tor - ca o foarte scurtă listă cu metode posibile de evitare a măsurii blocării unui site. Toate măsurile de mai sus pot fi găsite și implementate la o banală căutare cu orice motor de căutare, fiind disponibile în mod liber.

Având în vedere implicațiile negative grave pe care le au astfel de măsuri pentru drepturile omului și mediul online per ansamblu, **vă solicităm să modificați hotărârile de guvern mai sus menționate în sensul anulării prevederilor care fac posibilă cenzura și să implementați metode alternative care să ia în considerare realitățile Internetului de astăzi.**

De asemenea, vă atragem atenția că adoptarea unei ordonanțe sau ordonanțe de urgență care ar impune blocarea site-urilor web este neconstituțională din punct de vedere formal, întrucât se încalcă dispozițiile art. 115 alin. 1 și 6 din Constituție, potrivit cărora nu pot fi emise nici ordonanțe simple și nici ordonanțe de urgență prin care sunt afectate drepturile și libertățile prevăzute de Constituție. Or, dreptul la libertate de exprimare, dar și dreptul la viață privată care poate fi afectat, sunt prevăzute în Constituție și măsurile propuse de dvs. afectează grav acest drepturi, prevăzute atât în Constituție, cât și în Convenția Europeană a Drepturilor Omului sau Carta Drepturilor Omului a UE (parte din Tratatul de la Lisabona).

Toate aceste **aspecte care pot afecta libertatea de a accesa Internetul trebuie discutate public** și nu decise de o manieră discreționară de o autoritate sau alta. Nu putem să nu observăm faptul că proiectul de ordonanță este disponibil spre o „așa zisă consultare publică” pe un site necunoscut opiniei publice largi⁴, care nu este indexat în vreun motor de căutare, fără o dată a publicării și fără nicio informare pe site-ul principal al Guvernului.

Astfel în conformitate cu Art 6 alin (7) din legea nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică **vă cerem organizarea unui întâlniri în care să se dezbată** proiectul de act normativ și care să fie anunțată public nu doar prin Oficiu, ci și prin site-ul oficial al Guvernului României.

În concluzie subliniem faptul că măsurile în vigoare nu sunt deloc proporționale și că există o serie de alte metode de a combate funcționarea ilicită a societăților de pariuri sportive sau jocuri de noroc. Totodată aducem în atenție **importanța păstrării valorilor democratice și necesitatea de a nu se interveni la nivel statal în buna funcționare a Internetului printr-o măsură de cenzură** ce contravine bunelor practici și reglementărilor europene, în speță art. 1 alineatul (3^a) din Directiva 2002/21/CE care prevede obligația statelor membre ca accesul la Internet să nu poată fi blocat sau limitat în mod abuziv.

Cu considerație,

ActiveWatch www.activewatch.ro

Asociația pentru Apărarea Drepturilor Omului – Comitetul Helsinki (APADOR – CH) www.apador.org

Asociația pentru Tehnologie și Internet (ApTI) www.apTI.ro

Centrul pentru Jurnalism Independent - CJI www.cji.ro

Centrul Român pentru Jurnalism de Investigații- CRJI – www.crji.org

Fundația Ceata – www.ceata.org

³ Directiva 2002/21/CE privind un cadru de reglementare comun pentru rețelele și serviciile de comunicații electronice, Directiva 2002/19/CE privind accesul la rețelele de comunicații electronice și la infrastructura asociată, precum și interconectarea acestora, Directiva 2002/20/CE privind autorizarea rețelelor și serviciilor de comunicații electronice, așa cum au fost modificate de Directiva 2009/140/CE.

⁴ Proiectul este la http://www.onjn.gov.ro/relatii_publice/anunuri/transparen-decizional dar nu și în zona de proiecte de acte normative.